

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 196
Vår ref.: 20/40273-3
Saksbehandler: Andreas Skulberg
Dato: 23.10.2020

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 196 - Unntak fra innreisekarantene - Nobels fredsprisutdeling

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Konklusjonen i svaret er:

- Vi anbefaler unntak fra innreisekarantene for delegasjonen som er invitert av Det Norske Nobelinstitutt og som ankommer Norge i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris i perioden 9.–11. desember 2020.
- Vi forutsetter at unntaket gjelder et begrenset antall personer.
- Vi anbefaler at personene får unntak fra innreisekarantene når de har tatt én negativ test i Norge.
- Vi foreslår et eget unntak fra innreisekarantene i ny § 6X.

Vennlig hilsen

Morten Græsli e.f.
avdelingsdirektør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Jon Hilmar Iversen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 196 – Unntak fra innreisekarantene – Nobels fredsprisutdeling

Innhold

1. Om oppdraget	1
1.1 Oppdragsteksten	1
1.2 Avgrensning av oppdraget.....	2
2. Konklusjon	2
3. Folkehelseinstituttets vurderinger	2
3.1 Konklusjon	2
4. Helsedirektoratets vurderinger	2
4.1 Om det skal gis unntak fra innreisekarantene	2
4.1.1 Vurdering.....	2
4.1.2 Konklusjon	3
4.2 Om det skal være krav om testing.....	3
4.2.1 Vurdering.....	3
4.2.2 Konklusjon	4
4.3 Nærmere om kravet til testing	4
4.4 Forslag til hvordan unntaket kan innrettes i forskriften	5
4.4.1 Forslag til forskriftstekst.....	5

1. Om oppdraget

1.1 Oppdragsteksten

Oppdrag 196 til Helsedirektoratet:

Det Norske Nobelinstitutt ønsker å invitere Verdens Matvareprogramms direktør David Beasley med kone, samt et titalls utenlandske gjester til Nobels fredsprisseremoni og andre relaterte arrangementer i Oslo 9.-11. desember 2020.

Ingen av unntakene i covid-19-forskriften §§ 6a til 6f anses å kunne anvendes for en slik delegasjon. Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, å vurdere de smittevernfarende sidene ved et eventuelt særskilt unntak fra innreisekarantene i covid-19-forskriften for den delegasjonen som Nobelinstituttet ønsker å invitere. Krav om test som grunnlag for unntak skal vurderes. Vi ber om forslag til hvordan et slikt eventuelt unntak kan innrettes i forskriften.

Kontaktperson i Helse- og omsorgsdepartementet: Atle Gøhtesen.

Frist for oppdraget: Fredag 23. oktober.

1.2 Avgrensning av oppdraget

Besvarelsen inneholder ikke vurderinger av om delegasjonen har rett til innreise etter midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen med tilhørende forskrifter. Vi viser til at oppdragsteksten er begrenset til å gjelde innreisekarantene og at verken Helsedirektoratet eller Folkehelseinstituttet har myndighet til å vurdere reglene om innreise til Norge.

2. Konklusjon

- Vi anbefaler unntak fra innreisekarantene for delegasjonen som er invitert av Det Norske Nobelinstitutt og som ankommer Norge i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris i perioden 9.–11. desember 2020.
- Vi forutsetter at unntaket gjelder et begrenset antall personer.
- Vi anbefaler at personene får unntak fra innreisekarantene når de har tatt én negativ test i Norge.
- Vi foreslår et eget unntak fra innreisekarantene i ny § 6X.

3. Folkehelseinstituttets vurderinger

De inviterte gjestene til Nobels fredsprisseremoni er en liten gruppe mennesker. Fredsprisvinnere har ikke lavere sannsynlighet for å rammes av smittsomme sykdommer enn andre mennesker, men de er færre. Risikoen er altså ikke null, men svært liten, fordi det er snakk om så få. I tillegg er dette en gruppe som forventes å følge gjeldende råd om avstand, hygiene og å holde seg hjemme ved symptomer.

Forutsatt at de får – og følger- disse rådene, anses smitterisikoen knyttet til at inviterte gjester til fredsprisseremonien og relaterte arrangementer får slippe karantene, som liten.

For å minske risikoen ytterligere, kan man be om at det tas en test ved ankomst. De er da i karantene fram til negativt prøvesvar foreligger.

3.1 Konklusjon

Folkehelseinstituttet vurderer smitterisikoen knyttet til å gi et lite antall mennesker unntak fra innreisekarantene i forbindelse med fredsprisutdelingen som liten, men for å minske risikoen ytterligere anbefales at de, som andre, testes ved ankomst og er i karantene fram til negativt svar foreligger.

4. Helsedirektoratets vurderinger

Helsedirektoratet er enig i Folkehelseinstituttets smittevernfarende vurdering og legger denne til grunn.

4.1 Om det skal gis unntak fra innreisekarantene

4.1.1 Vurdering

Helsedirektoratet vil på generelt grunnlag påpeke at vi finner det lite ønskelig med unntak fra karantene reglene for enkeltgrupper med mindre særlige hensyn tilsier unntak. Slike enkeltstående unntak bidrar til å skape et uoversiktlig og lite sammenhengende regelverk. Det er mange grupper

som ønsker seg fritak fra regler. Det kan være vanskelig å forstå de avveininger som ligger til grunn for konkrete unntak. Videre kan det gi en uheldig opplevelse av ulik behandling, hvor enkelte sektorer og grupper prioriteres fremfor andre. Et unntak for én gruppe kan også medføre ønske eller krav om liknende unntak for andre grupper. Dersom det gis unntak for et større antall grupper vil smitterisikoen øke.

I dette konkrete tilfellet vurderer vi også at det finnes alternativer til å gi et særskilt unntak fra innreisekarantene. En mulighet er at delegasjonen gjennomfører 10 døgns innreisekarantene i forkant av fredsprisutdelingen og de relaterte arrangementene. Dette vil antakelig by på praktiske utfordringer for delegasjonen. Et annet alternativ er at prisutdelingen og de tilhørende arrangementene kan skje ved at direktør Beasley deltar virtuelt. Det er også mulig å utsette arrangementene til smittesituasjonen er bedre globalt.

Helsedirektoratet legger imidlertid til grunn at Nobels fredsprisutdeling 2020 er en begivenhet det er ønskelig å gjennomføre i 2020 og der det er særlig ønskelig å tilrettelegge for fysisk tilstedeværelse for direktør Beasley og gjennomføring til tross for smittesituasjonen. Vi viser til at fredsprisen har stor nasjonal og internasjonal betydning og interesse. Fredsprisseremonien og en rekke av de øvrige arrangementene står i en særstilling i befolkningens bevissthet. Det finnes få sammenlignbare arrangementer i Norge. Et særskilt unntak i forbindelse med Nobels fredspris kan derfor forsvares overfor andre grupper som ikke får egne unntak.

Videre viser vi til at Folkehelseinstituttet vurderer at risikoen for smitte er svært liten. Nobelprisvinneren med delegasjon er en gruppe som man kan forvente følger gjeldende råd om avstand, hygiene og å holde seg hjemme ved symptomer. Videre legger Helsedirektoratet til grunn at arrangementene vil bli gjennomført på en smittevernlig forsvarlig måte i tråd med de til enhver tid gjeldende regler og anbefalinger.

Helsedirektoratet vurderer derfor at det er særlige hensyn som tilsier at det bør gis unntak fra innreisekarantene i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris.

I oppdragsteksten fremgår det at Det Norske Nobelinstitutt ønsker å invitere "Verdens Matvareprograms direktør David Beasley med kone, samt et titalls utenlandske gjester". Som Folkehelseinstituttet påpeker vil risikoen for smitte være liten fordi unntaket fra innreisekarantene skal gjelde for få personer. Helsedirektoratet understreker at det derfor viktig at unntaket kun gjelder en begrenset personkrets. Vi legger til grunn at Nobelinstituttet forholder seg til disse forutsetningene.

4.1.2 Konklusjon

Det er særlige hensyn som tilsier et unntak fra innreisekarantene for en delegasjonen bestående av et begrenset antall personer invitert av Nobelinstituttet i forbindelse med fredsprisutdelingen perioden 9.–11. desember 2020.

4.2 Om det skal være krav om testing

4.2.1 Vurdering

Folkehelseinstituttet anbefaler at personene i delegasjonen testes ved ankomst til Norge og er i karantene frem til de har fått negativt prøvesvar. Helsedirektoratet er enig i denne vurderingen.

Selv om risikoen for smitte knyttet til en begrenset delegasjon i forbindelse med Nobels fredspris isolert sett er liten, er det like fullt en risiko ved ankomst fra karantenepliktige områder. Dette er grunnen til at vi har en hovedregel om 10 døgns innreisekarantene etter ankomst fra slike områder.

Helsedirektoratet vil også påpeke at selv om smitterisikoen er liten med en begrenset delegasjon, kan et smitteutbrudd få store konsekvenser. Nobels fredspris med tilhørende arrangementer innebærer vanligvis møter mellom et stort antall mennesker. Dette omfatter personer i sentrale myndighetsposisjoner som for eksempel kongehuset og regjeringen. Isolering og karantenesetting av personer i slike sentrale posisjoner kan føre til en særlig krevende situasjon.

Andre hensyn som kan tale for et krav om testing, er at dette kan gi større trygghet for personer i posisjoner som er forventet å møte frem i forbindelse med arrangementene. Et krav om testing kan også dempe eventuell negativ oppmerksomhet eller bekymring i offentligheten knyttet til at en delegasjon i forbindelse med Nobels fredspris unntas fra karanteneplikten.

Selv om Helsedirektoratet har kommet frem til at det er særlige hensyn som tilsier at det kan gis unntak fra innreisekarantene i forbindelse med Nobels fredspris, er det likevel enkelte hensyn som taler mot at det gis unntak. Se punkt 4.1.1 om dette. Disse mothensynene kan avhjelpes ved at unntaket fra innreisekarantene utformes med krav om testing.

I denne forbindelse vil vi også trekke frem at det tidligere har det blitt gitt særskilte karanteneunntak i forbindelse med fotballkamper og film- og serieproduksjon i covid-19-forskriften. Disse unntakene har hatt krav om testing. Hensynet til likebehandling tilsier at dette også bør gjelde for unntaket i forbindelse Nobels fredspris.

Smitteverntiltak etter smittevernloven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering jf. smittevernloven § 1-5 første ledd.

Til tross for at testing er et inngripende tiltak, vurderer vi at det vil være forholdsmessig å pålegge delegasjonen å gjennomføre testing for å få unntak fra innreisekarantene. Vi viser til at hver enkelt person i delegasjonen kan velge å takke nei til invitasjonen, gjennomføre digital tilstedeværelse eller ankomme 10 døgn tidligere for å gjennomføre innreisekarantene uten testing. Vi viser også til at det i praksis vil være mulig å gjennomføre et testregime med tilrettelegging for at prøvesvarene kommer raskt.

4.2.2 Konklusjon

Helsedirektoratet anbefaler at det stilles vilkår om testing som unntak for innreisekarantene.

4.3 Nærmere om kravet til testing

Helsedirektoratet anbefaler at det stilles vilkår om én negativ test for at personene i delegasjonen skal få unntak fra innreisekarantene. Dette innebærer at personene har full innreisekarantene frem til de har fått ett negativt testsvar. Når det negative prøvesvaret foreligger er vedkommende unntatt fra innreisekarantene.

Helsedirektoratet vurderer at det er unaturlig å definere et skille mellom arbeids- og fritidskarantene i forbindelse med delegasjonens opphold i Norge. Unntaket fra innreisekarantene gjelder derfor både på fritiden og i arbeids- og oppdragstiden.

Vi foreslår at Nobelinstituttet er ansvarlig for organisering, gjennomføring og finansiering av testingen. Ved positiv test skal personen i isolering, jf. covid-19-forskriften [§ 7](#), og Nobelinstituttet skal varsle kommunen slik at smitteoppsporing kan iverksettes.

Vi anbefaler at [§ 6](#) gis tilsvarende anvendelse for personene i delegasjonen. Ifølge § 6 skal personer som er unntatt karanteneplikten etter §§ 6a til 6e så langt som mulig unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med. Videre fremgår det at unntaket fra karanteneplikten opphører dersom

personen utvikler akutt luftveisinfeksjon med feber, hoste eller tung pust eller vurderes av lege som mistenkt smittet av SARS-CoV-2.

Vi minner ellers om at personer som har hatt nærkontakt med en bekreftet smittet etter [§§ 4 bokstav b](#) jf. [3](#), skal være i smittekarantene i 10 døgn etter nærkontakten.

4.4 Forslag til hvordan unntaket kan innrettes i forskriften

Helsedirektoratet anbefaler at unntaket fra innreisekarantene legges i en egen bestemmelse i ny § 6X. Vi vurderer at dette vil gi et mer oversiktlig regelverk enn om unntaket legges inn i en eksisterende bestemmelse.

For å sikre etterlevelse av reglene om karantene og isolasjon er det viktig at kapittel 2 ikke blir for langt og uoversiktlig. Vi anbefaler derfor at unntaket oppheves så snart Nobels fredsprisseremoni og andre relaterte arrangementer i Oslo 9.–11. desember 2020 er ferdig.

Som nevnt ovenfor, bør fellesreglene i § 6 for personer unntatt karanteneplikt gis tilsvarende anvendelse for ny § 6X. I stedet for å endre § 6 anbefaler vi å ta inn en setning i § 6X om at § 6 gis tilsvarende anvendelse. Da vil det ikke være nødvendig å gjøre endringer i § 6 når § 6X oppheves.

4.4.1 Forslag til forskriftstekst

§ 6X: Unntak fra innreisekarantene ved testing i forbindelse med Nobels fredspris

Delegasjonen som er invitert av Det Norske Nobelinstitutt og ankommer Norge i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris i perioden 9.–11. desember 2020, er unntatt innreisekarantene etter [§ 4 bokstav a](#) når de har testet negativt for SARS-CoV-2 etter ankomst til Norge.

Det Norske Nobelinstitutt er ansvarlig for organisering, gjennomføring og finansiering av testingen.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. covid-19-forskriften [§ 7](#), og Det Norske Nobelinstitutt skal varsle kommunen slik at smitteoppsporing kan iverksettes.

Fellesreglene for personer unntatt karanteneplikt i [§ 6](#) gjelder tilsvarende.